Ner 69. z Warszawy R. 1795.
d. 1. Wrześ: we Wtorek.

KORRESPONDENT WARSZAWSKI y ZAGRANICZNY.

z Warszawy.

Urządzenie Podatku w Mieście Warszawie, od 1go Września, do 1go Października opłacić się maiącego.

Buxhewden General Major &c.

Aż nadto przekonany iestem o stanie mieszkańcow Miasta Warszawy, tak pomniąc na tyloliczne iego losu doświadczenia, iako naypoźniey klęskę z powodu wznieconey Rewolucyi poniesioną, i wystawiwszy sobie całą osnowę ucierpień iego, przeświadczam się, iż nie do stanowienia iak naydrobnieyszych podatkow, ale owszem do uwolnienia tegoż miasta od wszelkich ciężarow śrzodki przedsiębrać należałoby. Gdy iednak przez Naywyższą Władzę załatwienie pilnych potrzeb Deputacyi Kwaterniczey, a to przez nakazanie złożenia nowey składki czyli Podatku wyraźnie mi zaleconym zostało; Potrzeby zaś takowe, to iest: długi Deputacyi Kwaterniczey za drzewo i komorne, niemniey Summy przez Skarb Publiczny teyże Deputacyi awansowane, do kilkakroć sto tysięcy wynoszące, iako też opatrzenie woyska Rossyiskiego na konsystencyą zimową do tuteyszego Miasta przeznaczonego, w kwatery, drzewo, i inne artykuły, znacznego i niewątpliwego wymagaią funduszu. Przeto ile mogło być w mocy mnie powierzoney, szukaiąc osłodzić los mieszkańcow za czas od 15. miesiąca Maia roku bieżącego, w ktorym kwaternicze opłacanym nie było; Podatek, iaki za naydogodnieyszy osądziłem, ustanowić

Www

przymuszony iestem, którego ustanowienie do wiadomości każdego niniéyszym rozrządzeniem moim podaiąc, deklaruię:

1mo. Dziedzice i Pośsessorowie Pałacow, i wszelkiego rodzaiu i natury domów, w mieście Warszawie będących, zaczynaiąc od dnia 1. miesiąca Września, do dnia 1. Października roku bieżącego 1795. bez excepcyi i względu, Podatek Podymnego roczny, podług Taryffy Skarbowey, do kassy Deputacyi potrzeb woyska Rossyiskiego zapłacić maią, od tego Podatku, iako nikt uwolnionym nie będzie, tak w tym celu ustanowiona przezemnie Deputacya potrzeb, do wyboru iego, podług przepisanych iey prawideł postąpi, domy zaś i pałace, które w Taryffie Skarbowey z powodu, iż po Lustracyi były wystawione, nie są umieszczone, dwu-kwartalny Podatek Kwaterniczy podług Taryffy w tey mierze przez Magistrat Miasta Warszawy po wniyściu do Warszawy woysk Rossyiskich sporządzoney, zapłacić powinny.

2do. Komornicy komorne opłacaiący, i *gratis* mieszkaiący, gdy klassa ta Obywateli zarówno korzyści z Dziedzicami ciągnąc, naymniey przykładała się do ciężaru Publicznego, w przeciągu czasu, dla Dziedzicow zadeterminowanym, Procent Złotych pięć od sta, z Summy całoroczne-go komornego wynoszącey, za kwitem Exaktora Procentowego zapłacą, kto zaś opłaca nie więcey iak Złotych sto komornego, takowy Złoty 1. od swego Komornego zapłacić będzie w obowiązku, ten zaś, co nad sto opłaca, Złotych 5. procentu zapłacić winien. Stancye zaś, przez kogokolwiek gratis, pod iakimkolwiek bądź tytułem, i w iakimkolwiek bądź Domu zamieszkałe, dla odebrania z nich Podatku komornianego, wyżey naznaczonego, przez osoby z Deputacyi Kwaterniczey, wyznaczyć się maiące, otaxowane w czasie iednego tygodnia być maią.

3tio. Kiedy zaś dla znaney przewrotności Zydow, dochodzenie prawdziwey ich wielości i wybieranie Podatku komorniánego, iest prawie niepodobne, przeto uchylaiąc szczególne od nich wybieranie podatku przez Deputacyą, ogólnie na wszystkich Zydow Warszawy i Pragi Summę Złł: 36,000. do zapłacenia nakładam, która to Summa, iżby proporcyonalny względem każdego żyda wzięła rozkład, iako też ubogi względem bogatszego bardziey uciążonym nie został; Nakazuię Syndykowi i starszym Kupcow żydowskich, teraz wybranym, i przez Policyą approbowanym, ażeby łącznie za odebraniem ninieyszego rozrządzenia, w proporcyą komornego, przez każdego żyda opłacanego, uformowawszy podział, niezwłocznie pod odpowiedzią szczególnie każdego osobistą, w przeciągu czterech tygodni od 1. Września rachuiąc, Summę wspomnioną wybrali, i do Kassy generalney Deputacyi Kwaterniczey w tymże czasie, za kwitem Kassyera wnieśli; ostrzegam zaś, iż starsi żydowscy, do wybrania Summy Złł: Pol: 36,000. odemnie teraz wyznaczeni, od żydow iakiżkolwiek handel prowadzących, czyli maiętnieyszych, nie więcey, iak 12 od sta, od żydow zaś, niemaiących żadnych handlow, czyli uboższych, po 7. od sta, od komornego rocznie opłacanego, wybierać mogą, z czego wszystkiego rachunek przed osobami odemnie w tey mierze wyznaczyć się maiącemi, zdać będą obowiązani; a gdyby większą Summę z powyższego procentu nad Złot: Polsk: 36,000. wybrali, tedy takową do kassy Deputacyi Kwaterniczey komportować maią. Kiedy zaś żydzi retent Procentu do zapłacenia z zeszłych dwoch kwartałow pozostali, i takowy wyexekwować Deputacya potrzeb z powodu brania przez nich imion na siebie obcych, nie iest w stanie, Syndyka zaś i starszych żydowskich znać wszystkich żydow iest obowiąz-

kiem; przeto za oddaniem przez Deputacyą potrzeb sobie retentu, ciż żydzi starsi z Syndykiem, niezwłocznie takowy wyexekwuią, i od 1. Września w dniach 15. takowy do kassy Deputacyi złożą, iak naymocniey przykazuię.

Ninieysze Urządzenie moie, dla wiadomości każdego rozdrukowane, i przez Magistrat Miasta Warszawy publikowane mieć chcę. Dan w Warszawie dnia 28. miesiąca Sierpnia 1795. roku.

(L. S.) BUXHEWDEN.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

ANGLIA.

Z Londynu d. 10. Sierpnia. Im większe nadzieie, tym więcey nas dotykaią, gdy zwodzą. Gdy niezmierna, o którey tyle iuż razy pisano, Emigrantow klęska w *Quibéron*, lubo wszystkie ułożenia Ministrow, pomiędzy któremi nayprypcypalnieyszy był zamiar, aby dzień 25. Augusta koronacyą Ludwika XVIII. wsławić, do szczętu iuż prawie zdaią się być zniszczone, osobliwszy przemysł iednak tychże Ministrów Angielskich, a w swey polityki zamętach niewyczerpaney, szuka znowu, iżby takowe uchybienie celu, acz wywiiaiąc się przez nowych manowcow zakręty, kiedyżkolwiek powetowane było. Rzecz niewątpliwa, iż bardzo mała liczba z owych na brzegi Francuzkie wylądowanych Emigrantow, przeżyła tę nieszczęsną wyprawę. I to pewna także, iż oprócz niewolnikow przez Francuzow zabranych i rannych, gdy uciekali, w samym morzu 400. potopionych zostało. Otoż cały skutek z owego złączenia się Emigrantow, Anglikow, Szuanow, i Wendeyczykow, przez których spólne siły rozumiano w gabinecie *St James*, iż w

iednym pewnie miesiącu cały nowy rząd Francuzki wywrócony zostanie. Ten zuchwały plan, który wzgardę i nienawiść przeciwko pierwszym tey lekkowierności sprężynom ściągnął, ieszcze więc raz poroniony został.

Doścignąć zatym trudno, iakie wynikną z tey okropney *Quiberonu* tragedyi skutki; niewiedzieć bowiem czy się odważy ieszcze P. *Pitt* chymeryczne roić marzenia względem podbicia Francyi, czego niepodobieństwo powinneby wyryte być krwią napawanemi literami. Jakożkolwiek bądź, to iest naypewnieysza, że Angielskie Ministerium bardzo iest ambarassowane w tym czasie co ma czynić.

Rady Gabinetu nayczęściey sekretne dzień i noc odprawuią się. Król na nich prawie zawsze. Lord *Moira* ustawicznie nie mal przeieżdża, to do Londynu, to do *Southampton*. Wyprawa iego atoli zawsze iest naywiększą taiemnicą. Okręta ekwipuią, niektóre iuż z woyskiem pod żagle wyszły, a inne zabieraią nowych żołnierzy, do których się i to korpus przyłączyło, które pod *Chichester* obozowało. A że mnoga kawalerya na okręta wchodzi, podobieństwa nie ma, żeby to woysko destynowane było na odzyskanie Amerykańskich Antyllow iuż prawie ze wszystkim straconych. Mimo takie nieszczęścia, wielka to rzecz potrafić choć fałszywą ufność okazać. Papiery Ministeryalne tak wiele piszą o mocy Royalistow ieszcze pozostałey w Bretanii, że niewiedzieć iak prawdę znaleść, bo trudno zgadnąć, którędy przyiść do niey. Officer ieden, który wysłany był od Xcia Artezyi do *Vendée*, nazad niedawno do Londynu powrócił. Miał on iuż kilka z Ministrami konferencyi. Twierdzi on przed publicznością, iakoby *Charette* miał 35. tysięcy dobrze ćwiczonego woyska z dostateczną ammunicyą, bronią, i żywnością, tudzież mówi, iż ten Generał

oświadczył się naymocniey sprawę utrzymywać Royalizmu. Jedna z Dworskich Gazet zawiera także mniemany list *Sztofleta*, który się chełpi, że ma 25. tysięcy woyska. W tymże liście zawiera się, iż *Charette* dąży ze swemi do *Nantes*. Rozrzucone takowych i tym podobnych nowin roie zabawiaią lud, ale nie czynią spokoynym.

Wypis listu z *Martyniki* (ieszcze nim wzięta była ta wyspa od Francuzow) pisanego od iednego negocyanta tu do Londynu pod datą 24. Junii.

Woyska nasze opuściły wyspę *Sainte Lucie* z 18. na 19. tego miesiąca. Garnizon nasz składał się z 34. 61, 68. i 90. Regimentow, i korpusu artylleryi. Naszych pospiech uchodzących na okręty tak był skwapliwy, żeśmy wszystkich tam chorych, niewiasty, i dzieci, tudzież wszystkie bagaże i magazyny żywności musieli zostawić. Bardzo wątpię, żeby który Officer z sobą zabrał drugą koszulę. We trzy dni po naszym odpłynieniu, odesłał nam nieprzyiaciel znaczną partyą niewiast i dzieci. Wielkąśmy rannych i zabitych Officerów liczbę stracili oprócz tych, co nam przez gorączkę żołtą ubyli.

Gdy iuż Panami są Francuzi S. Łucyi, lękamy się, aby i *Martynika* w ich ręce nie wpadła. (Już wpadła obacz w Korrespondencie Numero 67.)

A lubo Francuzi nie maią w tych stronach liniowych okrętow, iednak uwiiaią się z wielką tu liczbą fregat, które nam niezmiernie szkodzą. Nasze wielkie okręta są w niesłychaney bezczynności. Od dwoch miesięcy Fregaty Francuzkie krążą nad wszelkie spodziewanie zwrótnie przy wyśpie naszey *Barbados*, i bardzo wiele im się udało korzystać.

Opanowali oni liczne z żywnością okręta, a ieden bardzo duży, na którym płynął Kapitan *Shipleg* z familią swoią.

Wypis Listu drugiego z Antigea pod datą dnia 5. *Lipca* 1795.

Admirał *Caldwell* dziś tu przybył. Tegoż dnia i Kapitan Amerykański z wyspy *Gwadelupy* przypłynął, a ten opowiedział nam szczegóły następuiące:

Od 10. dni weszło iuż 18. statkow do *Gwadelupy*, które Francuzi nam na morzu pomiędzy Antillami pochwytali. Było ich 17. składaiących flottę kupiecką płynącą z *Portsmuth*, a ośmnasty był to pakbot z *Barbade* żegluiący do *Jamaiki*. Wpadło także w ręce Francuzow 300. żołnierzy liniowych z owemi razem statkami. Fregaty *Herkules* i *Concordia* z kilką innemi tę zdobycz od naszych wydarły. Nasza wyspa *Barbados* wielkiemu niebeśpieczeństwu podlega. Znaczne bowiem są Francuzkie siły na wyspie *Gvadelupie*. Tego się lękamy naybardziey, aby w czasie następuiących od panuiących wiatrów zaburzeń morskich, ci niespokoyni reszty nam niezagarnęli w tych stronach wyspow i okrętow.

BELGIUM.

Z Bruxelli d. 12. *Sierpnia.* Instrukcya od Deputacyi Ocalenia wydana do nowego rządu kraiu Belgickiego, i podzielenia go na 8. Departamentow, składa się z 72. artykułow.

Że władza Francuzka postanowiła Belgium nazawsze przyłączyć do Francyi, wyświeca się nawet z tego, iż Deputacya Ocalenia Indzynierow i Geometrow *Perny*, *Moynet*, i *Delaet* wysłała do zdobytych kraiow, aby mappę graniczną Francuzkiego Państwa zrobili, i Belgickie Prowincye w tychże co i Francya obrębach zawarli.

Dzień Sierpnia 10ty był i tu także z naywiększą uroczystością obchodzony. Deputowany *Ramel* miał przy tey okazyi mowę, która żadney niezostawiła wątpliwości Belgom względem zupełnego losu ich politycznego. Mówił on:

„Nie naprożno przyszliśmy do was Belgowie!
„Wiedzcie, że armie nasze nie dla tego zaię-
„ły wasze kraie, i do tych czas gromiąc wszę-
„dy nieprzyiacioł od wszelkiey was napaści za-
„słaniały, abyście w smutnym iarzmie zosta-
„wali nieprzyiacioł waszych, ani dla tego przy-
„byliśmy do was, żebyście napowrót oddani by-
„li gwałtowney przemocy. Obie te okoliczno-
„ści w brew się sprzeciwiaią wielkiemu Chara-
„kterowi wspaniałości Francuzkiey. Nie ścier-
„pi Rzplta, iżby kraie i ludzie do niey nale-
„żący, lub iakimkolwiel sposobem z iey wie-
„lowładnością złączeni, utyskiwali na uciążliwe
„iarzmo nieszczęścia i smutku. O zaiste hańbi
„to i upodla zwycięzcę, gdy brząk kaydan nie-
„woli obiia się o iego uszy. Podłey on aż nad-
„to być musi duszy, gdy orężem swym wła-
„dnie dla obarczenia do ostatka biednych, a nie
„raczey dla pociechy strapioney ludzkości. Nie
„zaiste, nie na to gromiąc nieprzyiacioł Ryce-
„rze wolności Francuzkiey zdobyli tyle chwale-
„bnych laurów, aby na ich wieńce z płaczem
„poglądaiy Narody i wieki. Gdy więc troyko-
„lorowa Chorągiew wzdłuż całego brzegu Reń-
„skiego wspaniale unosić się, a czasem z powie-
„waiącemi wiatry igraszkę czynić będzie, gdy
„wolność Skaldy iest ogłoszona, gdy Batawowie
„są naszemi przyiaciołmi i ścisłemi aliantami,
„gdy Hiszpania pokoy zawarła, a inne Potencye
„zbliżaią negocyacye do ugodzenia się z nami,
„zatym los wasz zacni Belgowie, do którego
„iednoczy się i los kraiu Leodyiskiego nie pod-
„pada iuż wątpliwości. Zadeterminowany on
„iest stosownie do waszych praw fundamental-
„nych, tak podług własnych życzeń waszych, ia-
„ko i rzetelności dotrzymuiącego zawsze słowa
„Narodu Francuzkiego. Kraie zatym wasze są
„złączone z naszemi, i iuż być macie Fran-
„cuzami, co mówię? od tego momentu iuż nie-

„mi iesteście: Niech żyie Rzplta! Niech żyie „wcielone do iey iedności i nierozdzielności Bel„gium.

Ta mowa słuchana była z pełnym entuzyazmem naywiększego ukontentowania. Ustawnie powtarzano okrzyki: „Niech żyie Francuzka Rzplta! „Niech żyie złączenie kraiu Belgickiego z Francyą!

F R A N C Y A.

Z Paryża d. 10. *Sierpnia.* *Dubois Crancè* oznaymił Konwencyi, że Deputacya woyskowa wkrótce doniesie o ustanowionych nadgrodach dla Rycerzy po zawartym pokoiu zwracaiących się na łono swey Matki Oyczyzny, i Siostry swoiey wolności, za które się do tych czas bili tak walecznie.

Oboz w Lugdunie podniesiony, a woyska maszeruią do Włoskiey armii.

Pewny Obywatel mieszkaiący przy lewym brzegu Renu 6,000. Liwrów wyznaczył nadgrody za naylepszą odpowiedź na zapytanie: Czyli iest pożyteczno dla Rzpltey Francuzkiey granice swe aż do Renu wciąż rozciągać? Kto naylepiey odpowie, dostanie 4,000. a który uznany będzie po pierwszym drugi, czyli accessit, 2,000. liwrów otrzyma. Te pieniądze są złożone u Deputowanego *Lauvet.*

Doniesienie Deputowanego Sevestre *względem wolności Druków.*

„Wasza Deputacya bespieczeństwa niechce „być uciemiężaiącą wolność Drukow, zna ona, „iż to iest naturalnym prawem równie używać „wolnie swych ust, iako i piora, lecz za ra„zem wie i to, że w każdym dobrze urządzonym „towarzystwie każdy za to co pisze być powi„nien w odpowiedzi. Niecierpi więc Deputa„cya, gdyby z powodu źle używaney wolności

„Drukow srzodki wynaydowano do Kontrarewo-„lucyi. Przedtym samey nayoczewistszey na-„wet prawdy bez pozwolenia i approbacyi Cen-„sora publikować niedozwalała. Rewolucya tę „tak osobliwą ustawę zniosła. Wolność Drukow „iest oney naywiększym dobrodzieystwem. Ale „nie dla tego z rozlewem krwi tylu biło się „Rycerzy, aby wzręcz niektórzy śmiałkowie „piórem szermowali bezkarnie przeciwko wię-„kszosci zdań Obywatelskich a przeciwko Rzą-„dowi do buntu skłaniali dobry lud, i rozrzą-„dzeniom wszelkim posłuszny, lecz dla tego „walczyli tamci bronią, aby uczeni w cichości „światłym piorem wskazywali dobrym Obywa-„telom do współdziałania naypewnieyszą drogę „ku powszechnemu swey Oyczyzny uszczęśli-„wieniu.

„Lecz niestety! zamiast śrzodka tak zba-„wiennego, ci niegodziwi Zurnaliści używaią „wolności prass na zarażenie publiczney opinii, „gdy z przesadzaniem się ieden nad drugiego to „listy zowiącego się Królem Francyi do Xcia „Condè, to rozkazy Biskupow, a co gorsza nay-„ostrzeysze Satyry przeciwko czynnościom Rzą-„du w swe pisma wtrącaią. Przeciwko tym więc „nikczemnym służalcom Anglii i Emigrantow, „żądamy waszey baczności. Niewspominaią oni „żeście Tron Despotyzmu zwalili, a Rzpltą „chwalebnie ugruntowali, nie donoszą o zwy-„cięztwie Patryotow, a osobliwiey o wygnaniu „i zniesieniu Emigrantow w *Quiberon*, ale ci „płatni Libelliści zgromadzaia z nayakuratniey-„szą dokładnością, co tylko szkodliwego dla ar-„miow i Rządu okazać mogą. Powiększaią „wszystkie nasze niepomyślne zdarzenia, a zmiey-„szaią zwycięztwa, gdy zaś im brakuie na złych „wiadomościach, tedy sami w gabinetach swych „nowe tworzą.

„Niektórzy z tych naiemnych Pisarzy roz„syłaią nawet gratis po dwa lub trzy exempla„rze swych Numerow do wszystkich Miast pryn„cypalnych Rzpltey, aby tam fałsze i potwa„rzy w umysły mniey ostrożne wrażali. Kon„wencya niepowinna zaiste dopuszczać, aby ta „zaraza publiczna pod iey okiem bez odpowia„dalności zostawała.

„Tego iest zdania Deputacya beśpieczeń„stwa, iż przez wasze prawa zawściągnąć win„niście bezwstydną tych Potwarców zuchwałość. „W ten czas, gdy woyska wasze nayściśleyszey „są podległe karności, w ten czas, gdy iedna „osoba za lada nieuważne słowo w kupie iakiey „wyrzeczone Obywatelow oddalona bywa od to„warzystwa ludzkiego, i osobnością na czas nie„iaki ukarana zostaie, ieden Zurnalista maiący „złe zamiary, albo pieniędzmi od obcych pod„sycany, czyliż będzie mógł bezkarnie rozsie„wać niezgody, bunty, i woynę domową? Oto „proiekt od Deputacyi beśpieczeństwa do wasze„go dekretowania przysłany:

Deputacye Prawodawstwa, Ocalenia Publicznego, i Beśpieczeństwa powszechnego złączą się, aby wprzeciągu trzech dni ułożyły proiekt do prawa przeciwko Zurnalistom, potwarcom, i zmyślaiącym fałszywe wiadomości. (Przyięto.)

(*Dalszy ciąg Konstytucyi*)

F. * Zaden cudzoziemieć, który nie ma Francuzkiego prawa obywatelskiego nie może być do woysk Francuzkich przyięty. Ciało prawodawcze oznacza co rok na przełożenie wykonawczego Dyrektoryum żołd i liczbę woyska. Generalna Kommenda armij Rzeczypospolitey nie może być iedney tylko poruczona osobie. Wszystkie części publiczney siły, które przeciwko zagranicznemu nieprzyiacielowi użyte zostaną działaią pod rozkazami wykonawczego

Dyrektoryatu. Zadne korpus armii nie powinno deliberować.

Do zawiadowania skarbem Narodowym 5. Kommissarzow będzie przeznaczonych, których ciało prawodawcze mianuie. Urzędy tych Kommissarzy trwać maią przez lat pięć; a każdego roku odchodzi ieden Kommissarz. Oni pilnuią dochodów, załatwiaią opłatę publicznych wydatkow &c. Pięciu także Kommissarzy zostanie mianowanych, którzy słuchać będą rachunkow.

Dla całey Rzpltey oprócz iednego naywyższego sądu, zostanie ieszcze ustanowiony Trybunał kassacyiny, który niesprawiedliwie zapadłe Dekreta będzie znosił.

Francuzka Rzplta rozpoczynać iedynie może woyny dla utrzymania wolności kraiow, ocalenia i obrony swych aliantow. Woyna iedynie może być dekretem ciała prawodawczego wypowiedziana za poprzedzaiącym o potrzebie iey wydanym proiekcie od dyrektoryatu wykonawczego. W przypadku gdyby kroki iakie nieprzyiacielskie zagrażały Francuzkiey Rzpltey, niezwłocznie wykonawczy Dyrektoryat powinien potrzebne srzodki do obrony przedsięwziąć i Konwencyą natychmiast o tym uwiadomić. Wspomniony Dyrektoryat iedynie utrzymuie zagranicą polityczne stosunki, i w negocyacye wchodzi. Ta władza rozrządza lądowe i morskie siły, iak sama sądzi być naylepiey i nayprzyzwoiciey. Może także poprzednicze stypulacye, iako też armistycya i neutralne umowy rownie iako i tayne artykuły podpisywać.

Taż wykonawcza siła zawiera sama, lub wysyła pełnomocnikow dla ułożenia artykułow pokoiu aliansyi, i traktatow handlowych, które ona sądzi być potrzebne dla dobra kraiu, Zadne iednak traktaty nie będą wprzód ważne, póki od ciała prawodawczego przeyrzane i ratyfikowane nie zostaną. Tayne kondycye tym cza-

sem poprzedniczo od tego momentu natychmiast wykonane zostaną, w którym od wykonawczego Dyrektoryatu zawarte będą.

Cudzoziemcy we Francyi osiedli, mogą dobra kupować, które leżą we Francyi, i onemi iak Francuzcy Obywatele dysponować.

Powszechne ustanowienie: Prawo nie uznaie żadnych slubow zakonnych, ani żadnych obowiązkow innych, które prawom Franc: są przeciwne.

Zadnemu nie ma być bronno swe myśli opowiadać, drukować i one rozgłaszać z kondycyą iednak, że zostaie w odpowiedzi za wykroczenie przeciwko prawu. Zadnych nie ma przywileiow: monopoliow ścieśniaiących wolność handlu, industryi i wszelkich sztuk i rękodzieł, każde prawo, które w tym względzie co zakazuie, gdy tego iakowe okoliczności wyciągaią, iest tylko tymczasowe i ma tylko przez rok moc swoię, ieśli aktualnie powtórzone nie zostanie. Obywatele maią wolność spokoynie i bez broni zgromadzać się.

Zadne zgromadzenie tytułować się nie powinno iak towarzystwo ludu. Zadne prywatne zgromadzenia, ktore się zatrudniaią politycznemi interefsami, nie powinne z drugim towarzystwem korrespondować, albo w związku zostawać.

Wolno im do publicznych zwierzchności petycye swe podawać, lecz te powinny być nie od zgromadzeń, ale od poiedyńczych tylko podpisane osob. Zadne towarzystwo nie może takowych petycyi imieniem wszystkich towarzystw podawać.

Konstytucya zabespiecza własność każdego. Zadnemu bronno nie będzie takowey służby Boskiey odprawiać, iaką sam każdy sobie obrał, ieśli się zgadza z prawami kraiu. Zaden nie może być przymuszany do wydatkow dla publiczney służby Boskiey,

Postanowiono od Kommissyi 11. dnia 4. Czerwca w Roku 3. Rzpltey.

Podpisano Baudouin, Benquier, Boissy Creuze-la-Touche, Daunen, Durand, Mailhe, Lanjuinais, le Sage, JB. Louvet, Rovelliere, Lepeaux, Thibadeau.

HOLLANDYA.

Z Hagi dnia 18. Sierpnia. Reprezentant Francuzkiego ludu Ramel i Minister teyże Rzeczypospolitey Noel codziennie tu są oczekiwani.

Deputacya woyskowa doniosła zgromadzeniu Hollandyi o stanie naszych brzegow obrony, i o stanie Flotty. Osoby wspomnioną Deputacyą składaiące, przytomne były na okręcie liniowym de Ruyter, którym Vice Admirał Winter kommenderuie. Nie mogą się dostatecznie odchwalić Flotty, w iakim znaleziona stanie, gdyż ten, iak sami wyrażaią w swym doniesieniu wart iest całego świata zadziwienia, zwłaszcza, iż w tak krótkim czasie Flotta Hollenderska z przepsści zapomnienia wydobyta została, iż pewnie spodziewać się można, że dawna sława morskich Batawii Rycerzow znowu roziaśnieie.

Ekwipaże Flotty extraordynaryinie są wyborne. Sami Deputowani świeże mięso robotnikom rozdawać kazali.

Prezydent zgromadzenia Hollandyi o wyiściu pod żagle tey Flotty w następuiących wyrazach mówił: „Z naywiększym ukontentowaniem „donoszę wam wielką wiadomość, że Flotta kra„iowa pod kommendą Admirała Winter we czwar„tek o południu wyszła na morze. Każdy cnotliwy Batawianin wiem, że z naywiększą radością dowiaduie się o takowey armat Hollenderskich wyprawie. Boże wielki! spraw, aby Rycerzow naszych czynności na dobro i sławę miłey oyczyzny, a naytrwalsze ugruntowanie naszey wolności, tak były kierowane, iżbyśmy trudy i niebespieczeństwa uwieńczone wkrótce laura-

mi chwalebnego zwycięztwa w ten czas błogosławili, gdy powracaiącą do portow naszych tryumfalną uyrzemy flotę.

Tuteyszym woyskom Francuzkim uchwalono dla każdego człowieka na dzień po pięć Stüber, (ieden około 6. groszy wynosi) po półtora funta chleba i pół funta mięsa, przez co zupełnie są uspokoieni i ukontentowani.

Gdy Emigracya woysk naszych popełniana była, tedy Magistraty tuteysze wczora zwoławszy woyskowych zobowiązały przysięgą, iż ani *directe*, ani *indirecte* pomagać nie będą do przywrócenia godności Sztadhudera, którzy zaś wzbraniali się tey przysięgi wykonać, natychmiast aresztowani byli, takich iednak mało się znalazło.

Francuzi w Rotterdamie i Dordrecht wiele statkow porobić kazali, których maystrom po 10. złł: na dzień przyrzekli, a same statki pospychane są na Ren, które do okolic Miasta Kolonii powędrowały.

W końcu przeszłego tygodnia przez publiczną proklamacyą przy odgłosie dzwonow i przy wystrzale armat w porcie Uliesyngen za wolną dla wszystkich narodow do żeglugi Rzekę Skaldę ogłoszono.

Usilne ludu naleganie, aby przeyrzane były składy wielkie magazynow, skutek swoy wzięło, i zaraz nastąpiła odmiana. Wczora wor zboża z 20 złł: na 17. i puł a owies z 8. na 5. złł: spadł w cenie, inne także artykuły żywności od ośmiu dni także staniały znacznie.

Rzeczpospolita Genueńska Cesarzowi Marokańskiemu na wzaiem woynę wypowiedziała.

Donoszą z Nassau-Dietz (iest to w Renie wyższym gniazdo familii Xiążąt Sztadhuderow Oranii, lubo samo Xstwo d'Orange leży we Francyi o 5. mil od Awenionu) donoszą z Nassau, że mebluią tam zamek, i zkąd wnoszą, iż

zapewne przybędzie do tego miasta familia Xiążąt Sztadhuderow.

Deputacya marynarki nadgrodę dla maytkow, aż do końca tego Miesiąca przedłużyła, i prócz tego 100. dukatow są przydane w nadgrodę temu, któryby 100. maytkow w czasie dni 14tu, 60. dukatow kto też liczbę we 3ch tygodniach, a 50. ktoby w 4rech przystawił.

Oczekuiemy tu codziennie wiadomości, że nasze z Texel i z uyścia rzeki Mozy wyszłe na morze Flotty woienne po swym złączeniu się główną bitwę odprawią.

Na mieysce portretu Sztadhudera w zgromadzeniu Generalnych Stanow, obrazy wolności i inne, które się ściągaią do zawartego aliansu z Francyą są pozawieszane.

N I E M C Y.

Z Wiednia dnia 12. *Sierpnia.* Podług wiadomości z Konstantynopola, Kapitan Baszą z eskadrą swoią udał się w okolice *Stenehlo* dla oczyszczenia tych wod od wielu Korsarzy. Pomimo niedawno wynikłego tak wielkiego pożaru w Konstantynopolu, atoli przypadaiąca uroczystość *Bairamu*, z naywiększą okazałością była obchodzona, i przytym mięsa więcey niż od 40,000. Baranow pomiędzy ubogich rozdano. Basza *Nissa*, którego chciał udusić kazać Sołtan, z Baszą *Widdin* złączył się dla maszerowania na przeciw Belgradowi. Malkontenci Belgradzcy zgromadzaią się znowu w mocney sile.

Z Maynstromu dnia 20. *Sierpnia.* Z Bazylei Kuryer iadący d. 18. t. m. przez Frankfurt do Berlina, barzo ważne Depesze wiozł z sobą. Podług doniesień z *Neuwied*, aż do daty 18. t. m. Francuzi strzelali ustawnie z swych bateryi pomiędzy *Weissenthurm*, niektóre kule padły na pałac Reński, i na dziedziniec, w kwadrans powyżey *Neuwied* spalono stodołę.

DODA-

DODATEK Do... N^{RU} 69.

KORRESPONDENTA

WARSZAWSKIEGO Y ZAGRANICZNEGO.

We Wtorek d. 1. Września R. 1795.

Urządzenie względem stoiek i opłaty od koni Pocztowych.

Gdy stoiki dotad przez Obywateli Ziem i Powiatow podług dawnieyszego mego urządzenia utrzymywane, w Miastach i wsiach gdzie stacye Pocztowe znaydúią się, nie są koniecznie potrzebnemi; Przeto chcąc ile możności ulgę Obywatelom w ponoszonych przez nich ciężarach uczynić, od utrzymywania stoiek takowych w mieyscach, gdzie Poczta zaayduie się, tychże Obywateli, od dnia 1. Mca Września roku bieżącego zaczynaiąc, uwalniam; W mieyscach zaś, gdzie Poczty nie masz stoyki dotąd będące, do dalszego mego urządzenia utrzymywane być powinny. Zważaiąc oraz zniżoną w tym czasie cenę siana i owsa, opłatę dotąd po złotych 3. na milę od iednego konia, za dozwoleniem moim z powodu drogości przez Pocztmaystrow wybieraną, iako dla przeieżdzaiących w tym czasie uciąźliwą po zł: Pol: 2. iak dawniey było, zaczynaiąc od 1. Mca Wrzesnia roku bieżącego zmnieyszam, którą to cenę, tak Passażyerowie, iako i Kuryerowie Rossyiscy bez żadney excepcyi brane przez siebie konie, gotowemi pieniędzmi opłacać powinni. Dopilnowanie uskutecznienia niniejszego mego urządzenia Dyrektorium Generalnemu Poczt zalecam. Dan w Warszawie dnia 13. Mca Sierpnia 1795. roku.

(L. S.) BUXHEWDEN.

ANGLIA.

Z Londynu d. 11, *Sierpnia.* Pan *Jackson* Sekretarz Poselstwa przy Dworze Madryckim przed kilką dniami przybył tu z Depeszami Hrabiego *Bute*, i doniosł, że gdy Hiszpania z Francyą pokoy zawarła, Poseł nasz w Madrycie tak został traktowany, iż ciężko mu było długo się tam utrzymywać. Depesze iego natychmiast odesłane są do Króla do *Windsor.*

Ministrowie nasi ustąpienie Hiszpańskiey części *St Domingo* Francuzom, uważaią za krok nieprzyiacielski przeciwko Anglii, gdy się to przeciwi Traktatowi pokoiu zawartego w *Utrechcie* Roku 1713. W tym Traktacie osobliwsza zawiera się stypulacya, że Król Jmć Hiszpański i iego następcy ani Francuzom, ani inney iakiey potencyi żadney Possessyi w zachodnich Indyach do Hiszpanii należącey zamienić, ani ustąpić nie maią. Obowiązała się przytym Królowa Anna, iż starać się będzie, aby Hiszpańskie possessye w zachodnich Indyach zupełnie utrzymywane w swey całości były, oraz aby granice wspomnionych dzierżaw Hiszpańskich do tego stanu znowu przywrócone zostały, w którym za czasow Katolickiego Króla Karola II. były. Jak daleko ta stipulacya aż do teraźnieyszych czasow zachowuie się, nie zgadzaią się w tym rozróżnione zdania.

Royaliści znowu przeciwko *St Malo* wyprawę uczynili, wszakże Generał *Hoche* wysłał tam mocną Dywizyą od swey Armii w kilka dni po zwycięztwie nad Emigrantami w *Quiberon.* Skutek niewiadomy ieszcze. Officer ieden Francuzki przybywszy z *Vendée* tu do Londynu, miał konferencyą z Ministrem, od którego wziął niektóre instrukcye, i z listami od *Charette*; do Hrabiego Prowancyi odiachał. *Charette*, iak tenże donosi, na czele 35,000. iest w marszu ku *Nantes.*

Tak zowiący się obrońcy (Defenders) znowu się mocno gromadzą w Irlandyi, a mianowicie koło Dublina wszelką broń ognistą i oręż ręczny zabieraią, który tylko znaleść mogą.

Rossyiska Flotta stoi dosychczas w *Dünes*, która niedaleko *Deale* kotwice zapuściła. Skoro wiadomość do tuteyszey Admiralicyi o tym doszła, natychmiast listy wysłane są do Admirała Flotty *Hannigkoff*.

W Angielskich Portach będące Szwedzkie okręta nie wyidą teraz pod żagle, aż do dalszego względem nich rozkazu, ponieważ Cesarz Marokański wypowiedział Szwecyi woynę, o czym Kuryer ze Sztokolmu przez Hollandyą uwiadomił tuteyszego Posła Szwedzkiego.

Traktat pokoiu zawarty między Hiszpanią i Francyą może być dla Anglii z tey miary nawet bardzo szkodliwy, że uczyniono Francuzom nadzieię nowego traktatu handlowego, przez który do Południowey Ameryki wstęp otrzymać mogą, lubo to w Roku 1790. Anglii kosztowało 4. milliony F. S. aby przeszkodziła Francyi nabycia i iedney piędzi ziemi w Hiszpańskich Koloniach.

Z Londynu dnia 14. *Sierpnia.* Nasz Gabinet teraz podzielony iest w zdaniach. Pan *Pitt* i *Dundas* są za pokoiem z Francyą, Xiąże *Portland*, Hrabia *Spencer*, i Pan *Windham* nalegaią o popieranie woyny. Oczekuiemy więc odmiany w Rządzie, a każdy ludu Przyiaciel będzie życzył, aby Pan *Pitt* został w tymże urzędzie, w którym zostaie, skoro tylko szczerze o pokoiu myśli.

Wczora pięć liniowych okrętow w *Portsmouth* odebrały ordynans z innemi ieszcze okrętami, które ładowne są woiennemi zapasami płynąć do *Quiberon* i Lorda *Bridport* odmienić.

Wczora była Deputacya od tuteyszego korrespondującego towarzystwa u Sekretarza Sta-

nu względem wewnętrznych interessow. Ta Deputacya pytała: czyli podany został Królowi adress niedawny? i czyli Król dał nań odpowiedź, którą członki tego Zgromadzenia w 2ch lub naydaley 3ch dniach życzyłyby otrzymać.

W naszych publicznych Pismach donoszą, że negocyacye są iuż w robocie, które się ściągaią do roztrzygnienia wątpliwości względem *Sztadhudera*. Podług iednych ma on mieszkać w Belgium, podług drugich w Leodyum.

Owe rozsiane wiadomości, że przyiść ma z Hiszpanią do zatargow nieprzyiacielskich, coraz się bardziey wzmagaią.

Hrabia *d'Artois* mieszka u Hrabiego *Moira* w Hampshirie, gdzie Sztadhuder kilka iuż miał z nim konferencyi.

Admirał *Christian* wkrótce odpłynie do zachodnich Indyi. *Zmierzać* ma, iak głoszą, do Antyllow.

Z *Oporto* sławnego w Portugalii Portu; gdzie naywięcey Anglikow mieszka, przybyło do *Dünes* 38. żagli, pod któremi napłynęło między innemi towarami 24,000. pip nazwanego portwina, od ktorego Cło do tysiąca funtow szter: (40. tys: złł:) wynosi.

FRANCYA.

Z Paryża dnia 11. *Sierpnia.* Na wczorayszey Sessyi Konwencyi za wniesionym proiektem od Reprezentanta Fermonda dekretowano uczynić wyprawę Kaprow ile być może naywięcey do wysp Antyllow, i innych Rzeplitey, a maytkom owym dawać pardon, którzyby dezerterowali i sami znowu do woyska powrócili.

Na teyże Sessyi Konwencyi Sala i Trybuny pełne były spektatorow. Ci się zebrali na sławną uroczystość 10. Sierpnia. Narodowa

muzyka grała patryotyczne pieśni, a Prezydent miał mowę stosowną do uroczystości, która znalazła u przytomnych wielkie pochwały.

Deputacya zatym Ocalenia doniosła o pomyslnych wiadomościach z zachodnich Indyi, tudzież od woysk Alpeyskich i Włoskich. Konwencya kazała, iżby uwielbienie ich zapisano w protokule pamięci.

Rowolucya zdaie się teraz iuż być znacznie przybliżona do momentu nastania trwałey spokoyności. Mamy przyczyny wierzenia, iż z strony Emigrantow i Anglii żadnego wylądowania obawiać się iuż nie należy, a Konwenc: czyni naymocnieysze przygotowania Szouanow i partyzantow Charetta rozpędzić, którzy około Nantes wiele ieszcze niegodziwości popełniaią.

Lefortier i Dussault wydawcy dzieła pod tytułem Correspondence politique, także Redaktor Dziennika Postilion des armes i inni Zurnaliści, którzy aresztowani byli, znowu są na wolność puszczeni, wyiąwszy obywatela Beaulieu wydawcę: *Gazette Universale*, który dotąd w areszcie, ponieważ wiadomy manifest Charetta miał drukować, a iak niektórzy mówią, że sam go nawet skomponował. Ten manifest ma tytuł: Odpowiedź armiow Katolickiey i Królewskiey, Vendée i Szouanow na doniesienie, które nie dawno czynił Reprezentant ludu Doulcet w Narrdowey Konwencyi.

Rząd nasz zatrudnia się teraz organizacyą Niderlandu, który na 8. Departamentow (iak nie raz iuż pisano) ma być podzielony.

Z Paryża d. 12. Sierpnia. Gdy wiadomości o zawartym w Bazylei z Hiszpanią pokoiu nadesłane są dnia 29. Lipca do główney kwatery wschodnio Pyreneyskiey armii, Natychmiast uwiadomiono o tym Hiszpańskiego Generała Urrutia, który z radości niezmierney kazał

aby w Hiszpańskiey armii całey z armat ognia dawano, kroki więc nieprzyiacielskie wstrzymane, a Reprezentant ludu Clauzel, który doniosł Deputacyi ocalenia o tym, dodaie, że i Francuzka armia z swey strony równie spokoyność zachowa, iednak póty na swym zostanie mieyscu, póki nie nadeydzie wiadomość, że traktat od Konwencyi i Hiszpanii ratyfikowany został.

Dnia 29. Lipca podług doniesienia, zawczora przez Deputowanego Doulcet w Konwencyi czynionego zaszła akcya przy Loano we Włoskiey armii, w którey oprócz straty w ludziach, sam Generał Austryacki Argenteau tylko co nie popadł w niewolą, iednakże doznał przykrego losu, bo ramie zgruchotane ma do szczętu.

Na po zawczorayszey Sessyi Konwencyi proponował Gamon, aby nim Konstytucya od Narodu przyięta będzie, obchodzono pierwey fest poiednania. Ten wniosek odesłano do Deputacyi.

Defermont doniosł o wiadomościach nadeszłych od naszych Kolonii w wschodnich Indyach. Patryoci aż do tego czasu ieszcze się tam utrzymali przy Francyi. Opatrzeni są w Prowizye, ale proszą o braterską pomoc i za razem się oświadczaią, że wolą raczey zagrześć się w ruinach swych okopow, niźli dać się zwyciężyć Anglikom.

Postanowiono więc tym Kolonistom ile być może dodać posiłkow dla zniszczenia zamysłow nieprzyiacielskich.

Wszyscy Obywatele, którzy chcą kapry wyporządzić muszą wprzody rękoymią położyć 50.000 liwrow.

Doulcet doniosł Konwencyi na Sessyi 14. Thermidora (d. 1. Augusta) o utarczkach znacznych przy Albinga z wielkim pożytkiem Republikanow. Generał Ransonnet d. 8. w bitwie nieprzyiacioł na placu 150. położył, a Generał

La Harpe po 3. godzinnym strzelaniu, skoczył na Cesarskich z bagnetami, którzy z placu wielu na nim zabitych i rannych zostawiwszy, na trzy rozpierzchnęli się strony. Generał także Dubois korzystał. Zabrał bowiem 100. wołow, 400. owiec, 200. koz &c.

Donosiciel przywiodł potym woysk Alpeyskich i Włoskich pochwały, że nie równie w liczbie ludzi będąc mnieysze opierały się Austryakow i Piemontow armii więcey niż 80. tysięcy ludzi zawieraiącey. Zwycięzcy Renu i od gór Pyrenow śpieszą z posiłkami znacznemi w tamte strony. Jakoż odpornie biiące się woyska, wkrótce zaczepnie walczyć zaczną.

NIEMCY.

Z Ratyzbony d. 4. Sierp: Ministrowie Cesarscy odebrali wczora dekret ratyfikacyi *Conclusum* Rzeszy Niemieckiey. Dyktatura ma iutro kommunikować takowy dekret Stanom wszystkim.

Twierdzą, iż co się w tym dekrecie zawiera, do teraźnieyszych okoliczności zupełnie iest zastosowane, dodaią, że Cesarz Jmć w odpowiedzi swey na 6ty artykuł zda się powątpiwać, izali potrzeba iest iaka szukać medyatora, lub iak nazywaią *bona officia* trzeciego, skoro Cesarstwo Niemieckie dosyć iest mocne samo przez się i przez Członki swoie, że może prosto sobie ziednać pokoy i sprawiedliwy, i mogący być przyięty. Cesarz Jmść przystępuie atoli do powszechnego niemal żądania Członkow *Imperii*, które ufność okazuią szczegulną w negocyacyi wspólnie pracuiącey Króla Pruskiego, aby ten Monarcha podług swych oświadczeń iuż nie raz powtarzanych, starał się Niemcy do pokoiu przywieść z Francyą, a to na fundamencie zasad iuż

ułożonych, a naybarziey, aby całość Imperii zachowana była.

Z Hamburga dnia 13. *Sierpnia.* Poseł W. Brytanii P. *Fraser* z wyraźnego zlecenia Dworu swego oznaymił Senatowi tuteyszemu, że allians odporny między Anglią, Austryą i Rossyą iest zawarty.

Listy partykularne z Londynu donoszą, iż Francuzkiey Rzpltey Fregaty, które 14. transportowych okrętow Angielskich do Indyi zachodniey płynących schwytały, prócz tego innych ieszcze wiele zagarnęły teyże morskiey Pani statkow, a na iednym skrzynie ładowne 100. tysiącami F. S. Prowadzone były do *Guadeloupy*, ale Francuzi, co mieli uczynić Anglicy, toż samo wykonali, bo *Gwadelupe* wziąwszy do przeznaczonego mieysca zaprowadzili owe statki, a z innemi 11. (trudno bowiem tyle zdobyczy w iednym było umieścić porcie,) przy okrzykach tryumfalnych popłynęli do *St Domingo*.

Prócz wyspow, które się wyraziły w 67. Numerze korrespondencyi naszey, wzięli ieszcze Francuzi Anglikom *Grenade*, także iednę z Antyllow, maiącą wzdłuż 10. wszerz 5, a do koła mil 18. *Grenada* ma port ieden z naywiększych i naybeśpiecznieyszych w Ameryce. Wzięli prócz tego Francuzi dwie nie wielkie wyspy między temiż Antillami leżące, nazwane *Grenadins*, czyli *Grenadilles*, a między wyspą *S. Wincent* i *Grenades* sytuowane, od ktorey to nazwisko wzięły, i od niey dependuią. Długość ich na mil 2. a szerokość mało co nad milę rozciąca się. Zyżność wielka obu tych wyspow ziemi, nadgradza obfitością płodow szczupłą ich rozciągłość. Całoroczna pól zielenina cieszy oko, a owoce w każdey porze roku można zrywać na drzewach. Gdy bowiem iedne opadaią, kwitną drugie, a inne rosną.

DRU-

DRUGI DODATEK do Nru 69.

z *Warszawy* we *Wtorek* d. 1. *Wrześ*: R. 1795.

Piszą z *Wilna*, iż wyiachawszy z tego Miasta o kilka mil JW. z Platerow *Hilzenowa* Woiewodzina *Mińska*, dnia 13. Sierpnia po kilkogodzinney chorobie żyć przestała.

Xże *Radziwiłł* Wda *Wileński* przybył tu do Warszawy.

FRANCYA.

Z Toulouse d. 9. Lipca. Przeszłey Soboty Obywatel Dubourg kazał wyczyścić Kościoł S. Stefana ze wszystkich obrzydliwości, któremi Chabot i iego towarzysze to Swięte mieysce zelżyli.

Ustąpiony zatym na Kościoł ten dom znowu i Bogu Naywyższemu z wielkiemi oklaskami poświęcony został.

Nie uważaiąc na to municypalni tameczni we Wtorek podług swego zwyczaiu z muzyką i wartą szli do tegoż Kościoła S, Stephana. Mnostwo ludu, a naywięcey licznie zgromadzone kobiety, stanęły przededrzwiami wspomnionego Kościoła, i przymusiły całą paradę rozproszyć się. Weszły zatym niewiasty z tryumfem do Kościoła, a znalazłszy w nim żyda, pytały go: co ty tu robisz? wszak ty nie chrzczony, jakżeś tu więc odważył się wniść? Wyprowadziły go w tym za Kościoł po między pompy, które nie daleko przededrzwiami wodę leią, i obficie kilkanaście razy lunęły nań fontanną, jakoby chcąc go przez to od wszelkiego oczyścić plugastwa, lecz się mocno oszukały, bo same barziey zmoczone były, niźli on oczyszczony został.

HOLLANDYA.

Z Leydy dnia 17. *Sierpnia.* Listy z Hagi, które maią za autentyczne, donoszą, że wyszła eskadra mocna pod żagle w wielu p rtach Rzpltey uzbroiona. Połączenie armat wodnych Francuzkich z Hollenderskiemi w ogromney potędze zbliżonym nieprzyiacielskim okrętom nieprzełamany przedstawia odpor.

NIEMCY.

Z Kolonii dnia 14. *Sierpnia.* Przygotowania do przeyścia Renu ustawnie się dzieią. Przeszłey nocy z 52. Chorągwi Mieyskich po 8. ludzi od każdey kommenderowano do robot szańcow. Całą noc, aż do rozświtania robotnicy pracowali, strzegąc się naymnieyszego szelestu. Codziennie transportuią się niektórzy tu Austryaccy brańcy przez Ren, lubo nie widać dotąd za tych w zamianę powracaiących Francuzkich ieńcow. W tym prawie momencie przybyła tu Sztaffeta, która przywiozła rozkaz przygotowania do przeyścia Renu ile być może nayśpieszniey. Jesteśmy przeto w zupełnie troskliwym oczekiwaniu końca.

Z Crefeld dnia 15. *Sierpnia.* Dzień w dzień przekonywaią nas okoliczności, iż Francuzi wkrótce silnie przez Ren przeydą. Wczora 4. Dywizye z lewego skrzydła przybyły do obozu, a dziś następuie iazda. Austryacy od *Düsseldorff* aż do *Oerdingen* wzdłuż brzegu Reńskiego potężne maią baterye, iedna przy drugiey. Z powyższych okolic przywożą tam częste transporta artyleryi.

Główny oboz Francuzow stoi prosto na przeciw *Gelb*, i rachuią go do 30,000, do którego ieszcze 15. Regimentow z góry maszeruie. Nayogromnieysza baterya Francuzka założona w *Zamku Oerdingen*, która iest barzo wysoka i wcale ma gruby mur. Austryacy sz ńcuią się w *Butberg*. Nasze Kościoły znowu użyte są na

składy sucharow okrętowych, tak, iż zupełnie służba Boska ustała.

WŁOCHY.

Z Genui dnia 30. Lipca. Generał *Kellermann* stał dotąd w *Sospello.* Czyni przygotowania z centrum i z lewym skrzydłem armii Francuzkiey, gdyż te mocno są wzmocnione, uderzyć na Austryakow i Piemontczykow. Część Austryackiey armii opuściła już Genueńskie grunta. (*Riviere*) dla wzmocnienia armii Piemontskiey, i dla zasłonienia Margrabstwa *Saluzzo* i Xięstwa *Mondovi.* Dnia 27. była wielka bitwa między Austryakami i prawym skrzydłem Francuzow w *Balestrino*, a iak listy z *Sawony* zapewniaią, pierwsi barzo znaczną stratę odniosły, gdy szańce Francuzkie były naysilniey uzbroione.

Do Francuzkiey armii przybyło dwoch nowych Reprezentantow, którzy wszystką młodź okolicznych Departamentow zabieraią w rekwizycyą.

Przyczyna dla czego Francuzka Flota przy wyspach *Hieryskich* krąży, ma być ta, iż chce zasłonić przybycie okrętow ze zbożem, które są od brzegow Afrykańskich spodziewane w Marsylii.

Do *Civita Vechia* w Państwie Kościelnym z Hiszpanii znowu 165,000. Piastrow dla ex-Jezuitow Hiszpańskich przysłano.

Z Genui dnia 2. Sierpnia. Francuzi znacznie swe woyska w tych stronach będące, nadeszłemi wielą od Pyreneow korpusami wzmocnili.

Dwie armie z sobą toczące walki na Genueńskich brzegach, które ordynaryinie zowią *la Riviere de Genes* zaymuią teraz następuiące stanowiska: Francuzi w *Borghetto* o 9. mil od Portu *Finale*, a Cesarscy w *Pierra* o 4. mile ztamtąd, zatym od siebie woyska przeciwne o mil 5. stoią. To sąsiedztwo bywa powodem częstych wycieczek, a ostatnią razą przy *Ormeo* Austrya-

cy wysworowali się z tego mieysca wyprzeć Francuzow, ale po dwugodzinney bitwie musieli na cieraiący znaczną odniosłszy stratę, znowu się reyterować. Naywięcey w tey akcyi Piemontanie, którzy awantgardę formowali, w zabitych i ranionych stracili. Po takowym zwarciu się, do pierwszey znowu oba woyska powrociły lokacyi.

Generał *Kellermann* wysłał Officera z Trębaczem do Generała *Vins*, zanosząc skargę na żołnierzy pod iego kommendą zostaiących, iż ci zapomniawszy na prawo Narodow, nawet zimną krwią poimanych Francuzkich ieńcow bez miłosierdzia płatali. Generał Cesarski przypisywał to barbarzyństwo lekkim chorągwiom składaiącym się naywięcey z Turkow, i owym ludziom, którzy się Woluntaryuszami zowią, a żadney karności żołnierskiey podlegać niechcą, przyrzekł iednak ile możności strzec, aby takowych bezprawiow plama w dalszym czasie na iego woyska niepadła.

DONIESIENIE.

Ponieważ więcey niż rok, iak o Urodzonym Nikodemie Krupockim, *w woysku Polskim będącym, niegdy W. Woyciecha* Krupockiego *woysk Koronnych Pułkownika, dnia* 28. *Sierpnia roku teraźnieyszego tu w Warszawie zmarłego, Synie z niegdy Wżną Antoniną* Zbierzchowską *w pierwszym małżeństwa związku spłodzonym, czyli żyie, żadney nie ma wiadomości, a interes prawny po części rozpoczęty osobistości iego wymaga, przeto uprasza się Publiczności, aby o nim do Kantoru* Korrespondenta, *lub do wsi* Rzekonia *w Powiecie Ostrołęckim leżącey, przez Pocztę Łomżyńską do Ostrołęki UUr: Karola i Eufrozynę z Krupockich małżonkow* Ostrowskich *uwiadomić raczyła. Za co, mimo wdzięczności winney, przyzwoitą odbierze nadgrodę.*